

Izhaja vsakega
15. v mesecu. Sta-
ne na leto za čla-
nice in njih ude
24 Din, za druge
naročnike 36 Din.
Uredništvo pri
Zadružni Zvezi
v Celju.

ZADRUGA

Naznanila obč-
nih zborov se
zaračunajo po
25 Din, drugi
inserati po do-
govoru.
Upravništvo pri
Zadružni Zvezi
v Celju.

LIST ZA ZADRUŽNIŠTVO IN KMETIJSTVO. LAST IN GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU.

VABILO

na

REDNI OBČNI ZBOR

ZADRUŽNE ZVEZE V CELJU

registrovane zadruge z omejeno zavezo

**v nedeljo, dne 20. junija 1926 ob 9. uri dop.
v sejni dvorani Mestne hranilnice v Celju.**

DNEVNI RED:

1. Otvoritev občnega zbora.
2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju v letu 1925.
4. Sklepanje o računskem zaključku za leto 1925.
5. Določitev prispevkov za revizijo in sestave računskih zaključkov.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Razni predlogi in nasveti.
8. Slučajnosti.

Opozarjamo na določbo § 29. zadružnih pravil, ki se glasi: „Vsak zadružnik ima pravo glasovati pri občnem zboru o vseh v § 28. navedenih točkah; vsak delež ima en glas; vendar ne sme imeti noben posamezni udeleženec občnega zbora več kakor sto glasov. Za drugo zastopa pri občnem zboru njen načelnik ali kak drug pooblaščenec, ki mora biti član dolične zadruge. Vsak pooblaščenec, bodisi načelnik, bodisi kak drug, se mora legitimirati s tozadevnim, v seji načelstva sklenjenim pravilnim pooblastilom ali pa z dolično deležno listino.“

V Celju, dne 15. maja 1926.

Zadružna Zveza v Celju,

registrovana zadruge z omejeno zavezo.

Dr. Ernest Kalan
član načelstva.

Dr. Anton Božič
predsednik.

† Jakob Klemenčič.

Na velikonočno soboto je bil poklican k veliki armadi mrtvih gospod Jakob Klemenčič v 63. letu starosti. Od 1. 1922 je bil član nadzorstva naše Zveze, od 1. 1907 naprej pa neumorno delavni tajnik takrat novo ustanovljene in danes krasno procvitajoče Hranilnice in posojilnice v Središču. Sodeloval je seveda tudi pri ostalih združnih kmetijskih organizacijah srediških.

Doba, ki je sledila taborskim časom v Sloveniji, je rodila po naši deželi, osobito po naših trgih in vaseh celo vrsto odličnih mož, ki si jih dobil na delu povsod: v občinskih upravah, pri družtvih, pri zadrugah, ki so takrat predstavljale edino našo gospodarsko organizacijo. Ti možje niso vprašali, kaj in koliko bo kdo plačal za vsako črko in za vsak korak, napravljen v dobrobit splošnosti, malega našega naroda — nje je veselil vsak dosežen nacionalni ali gospodarski uspeh. Vztrajali so pri svojem delu v dobrih in slabih časih, nič jih ni moglo odmakniti od trdnosti začetne poti do cilja — to je karakterizacija tudi našega umrlega Jakoba Klemenčiča.

Naj bo še to povedano v izpodbudo in zgled: Jakob Klemenčič je kot kmet vodil knjige in poslovanje središke posojilnice v takem redu, s tako skoraj pedantično natančnostjo, da je v naši združni organizaciji malo združnih delavcev, ki bi se mu dali primerjati. Bil je v resnici eden naših najboljših združnih praktikov. Tega znanja pa mu niso dale šole, temveč lastno naobraževanje, pridnost in navdušenje za stvar. Uvidel je, da vodi le preko zadrug pot našega kmetijskega gospodarstva navzgor — če je ne bo današnji brezbrizni materializem, ki se loteva gospode in kmetov, obrnil zopet navzdol.

Jakob Klemenčič pa si je postavil v Središču še en spomenik, ki ga treba tudi na tem mestu omeniti. Določil je, da se ima po smrti njegove sestre njegovo posestvo z nepremičninami in inventarjem vred porabiti za gospodinjstvo šolo, katera naj nosi njegovo ime. To darilo predstavlja v današnji dobi vrednost okrog enega milijona dinarjev in je značilno za Klemenčiča kot plemenitega človeka in dalekovidnega gospodarja. Kaj vse ni zvezano z dobro gospodinjstvo v naši kmetijski hiši? Koliko se danes stori za vzgojo in odgojo naših bodočih kmetijskih gospodinj? Človek bi mogel tu napisati celo dolgo razpravo.

Jakobu Klemenčiču bodi ohranjen v celi naši organizaciji istotako časten in svetel spomin kakor med njegovimi ožjimi rojaki! Janko Lešničar.

Delovanje Glavne Zadrugne Zveze v Beogradu v l. 1925.

I.

Dne 10. in 11. aprila 1926 se je vršil v Beogradu občni zbor Glavne Zadrugne Zveze (Glavnog Zadrugnog Saveza) z običajnim poslovnim redom, kateremu sta bila priključena tudi dva referata (dr. O. Frangeš; »Gospodarska kriza« in St. Postić: »Davčni zakon«). Ta dva referata sta se več ali manj teoretično bavila s svojima predmetoma in bi najširših krogov našega združništva toliko ne zanimala. Dobro pa bode, ako vsaj izvlečkoma citiramo poslovno poročilo Glavne Zadrugne Zveze:

»Po aktualnih potrebah združništva se more delo GZZ najbolje presoditi v sledečih skupinah:

1. Razmerje združništva proti državi.
2. Gibanje združništva v naši državi.
3. Pomoč članicam GZZ.

Ad 1. Ker GZZ ne fungira samo kot osrednji zastopnik združniških interesov, temveč de facto tudi kot Osrednja kmetijska zbornica (vse dotlej, dokler take zbornice niso otvorene), je bilo tudi delo GZZ v odnošaju proti državi dvovrstno in se more deliti v zastopanje specijelno združnih interesov in v delo, ki se tiče občekmetijskih interesov.

Pri delu, ki je zadevalo specijelno združne interese v odnošaju proti državi, je treba posebej poudariti nadaljevanje prizadevanja za izenačenje združnih (taksnih in davčnih) ugodnosti — ali da govorimo z uradnim srbijanskim imenom »povlastic«.

Pri izenačenju združnih povlastic je bil dosežen nov uspeh, za katerega se je že prejšnja leta (prečansko) združništvo zelo trudilo. Vsled ponovnih prošelj in pojasnil GZZ je bil sprejet v zakon o proračunskih dvanajstinah za mesec avgust-november 1925 čl. 56, kateri razširja na podlagi predloga GZZ povlastico srbskega zakona z dne 4. oktobra 1899 za vse zveze, katere delujejo v okviru tega zakona, odnosno katere so člani GZZ.

Z znižano vozno tarifo za združne revizorje, ki jo je železniško ministrstvo odredilo dne 1. oktobra 1924, posamezne združne zveze niso bile zadovoljne. (Dovoljenih je bilo za vsakega revizorja 6 četrtinskih voženj na leto). Nekateri zveze so smatrale to ugodnost za tako zelo nedostatno, da se je

vobče niso niti poslužile. GZZ se je pismeno in osebno trudila, da se ta ugodnost ali razširi ali pa tako tolmači, da bi bila učinkovitejša. Toda tudi z največjo podporo poljedelskega ministrstva ta akcija ni mogla uspeti, ker je stal takratni železniški minister na stališču, da je treba vse železniške ugodnosti brez razlike ukiniti in da je poljedelsko ministrstvo dolžno v svoj proračun postaviti potrebno vsoto kot subvencijo za združne revizije. Vsled tega je bila ta akcija odložena na poznejši ugodnejši čas.

Glede taksnih ugodnosti je ostalo generalno ravnateljstvo posrednih davkov pri svojem stališču, da so združne zveze, ki so člani GZZ, niso popolnoma istega tipa kakor je ona zveza (Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Beogradu), katero je imel (srbijanski združni) zakon v vidu. Bilo je pa tudi drugih ugovorov, n. pr. ta, da se ne more dovoliti oprostitev takse, ako more Zveza ali zadruga prenesti strošek na drugo osebo.

Glede davka na poslovni obrat se je dosegla jasnejša situacija, ker so dobile vsled intervencij GZZ pokrajinske finančne oblasti točnejša navodila.

Razume se, da bi se vprašanje zakonito določenih ugodnosti za združništvo najbolje in najtemeljitejše rešilo z novim specijalnim združnim zakonom. Znano je, da je GZZ izročila poljedelskemu ministrstvu že tri stilizacije projekta o novem združnem zakonu, ne da bi prišlo to vprašanje že na dnevni red v zakonodajnem telu. Potrebno bi pa bilo čim prej izdati novi združni zakon, ker je nevarnost, da bodo drugi zakoni, posebno pa novi zakon o izenačenju davkov, spremenili dosežene davčne in taksne pogodnosti za zadruga in tako ustvarili neprimeren preudic za novi združni zakon.

Mnogo dela je imela GZZ v vprašanju takozvanega kmetijskega kredita.

Dne 2. in 3. maja 1925 se je vršila anketa GZZ glede zakonskega načrta o kmetijskem kreditu, ker je ta predlog predložilo poljedelsko ministrstvo Narodni Skupštini kot nujen. Anketi so prisostvovali tudi narodni poslanci brez razlike strank. Izdelana je bila spomenica, v kateri se predlaga, naj mi-

nlstrstvo opusti svoj najnovejši projekt zakona, s katerim se osnuje direkcija za kmetijski kredit z novimi krajevnimi zadrugami in pokrajinskimi zvezami in da si poljedelsko ministrstvo osvoji prejšnji projekt zakona o »zadružnem kreditnem zavodu«, kateri je bil izdelan na podlagi soglasnega mnenja zadružništva na anketi poljedelskega ministrstva v septembru l. 1924.

Za slučaj pa, da bi poljedelsko ministrstvo vztrajalo pri svojem načrtu o organizaciji kmetijskega kredita (z direkcijo, novimi zvezami in zadrugami), je izdelala anketa z dne 2. in 3. maja 1925 alternativni predlog, na podlagi katerega bi se omogočilo sodelovanje sedanjega zadružništva pri oskrbovanju kmetijstva s potrebnim kreditom.

Od sprememb in nasvetov v tem alternativnem predlogu pa se je upoštevalo le majhen del in zakon je bil sprejet dne 12. junija 1925, ne da bi se dosegel s sedanjim zadružništvom kakršenkoli sporazum.

Po tem zakonu sta vstopila v upravni odbor direkcije za kmetijski kredit dva odposlanca GZZ z nalogo, da najdeta »modus vivendi« med sedanjim zadružništvom in zadružništvom, ki bode osnovano po novem zakonu.

Odposlanci GZZ so prisostvovali sejam Direkcije za kmetijski kredit od 12. do 22. novembra 1925 in so se trudili, da se spravijo v pravilnik o izvrševanju zakona za kmetijski kredit odredbe, ki bi bile pravilne za sedanje zadružništvo. Pri tem delu ni bilo mnogo uspeha.

V nadalnjem delu poročila se opisuje delo GZZ za znižanje carinskih tarif, za ustanovitev državnega gospodarskega sveta in za rešitev spora med pridelovalci sladkorne repe s tovarnarji.

Aktivno je pri pospeševanju zadružne organizacije sodelovala GZZ le pri ustanovitvi prvih svinjerejskih zadrug. To delo opisuje poročilo sledeče: »Vsled propagande GZZ se je začelo s snovanjem prvih svinjerejskih zadrug v naši državi, ker je snovanje takih zadrug po ceni in so tudi vidni uspehi brzo dosegljivi. Tajnik GZZ je imel nekoliko propagandističnih predavanj, izdelal je pravila in podrobne predloge. Za sedaj ste osnovani dve svinjerejski zadrugi (v Somboru in Zemunu), na zadružnih posestvih Gl. Sav. Srpskih Zemlj. Zadr. v Bankovcih in Sirigu so pa urejene postaje za odgojo plemenjakov jorške in nemške zboljšane pasme (veredeltes deutsches Landschwein). Tajnik GZZ je tudi sodeloval pri nabavi prvih potrebnih plemenjakov.»

Zanimiv je tudi oni del poročila, ki govori o krizi zadružnih organizacij na Hrvatskem in v Slavoniji. Pravi se tam: »GZZ je nadaljevala svoje delo za sanacijo Hrv. slov. gospodarskog društva v Osijeku. (Našim zadružnikom v informacijo treba pojasniti, da niti Hrv. slov. gospodarsko društvo v Osijeku, ki je šlo v konkurz, niti Hrv. slov. društvo v Zagrebu, ki je šlo z velikimi izgubami v likvidacijo, nista po vzoru slovenskih zadružnih zvez. To sta bili svoj čas enaki organizaciji kakor je naša Slovenska kmetijska družba, to je, imeli sta predvsem namen širiti med narodom kmetijsko strokovno naobrazbo in varovati stanovske interese kmečkega ljudstva. Polagoma sta se lotili tudi nabave in prodaje raznih kmetijskih potrebščin in izdelkov. Ker pa je bila društvena podlaga za take posle, ki so zvezani naravno s precejšnjimi krediti, prešibka, ste obe društvi preorganizirali vse svoje podružnice v zadrug, sami pa sta postali centrali teh zadrug, ki sta jih oskrbovali z vsem mogočim blagom, vršili ste pa tudi revizijo. S kreditnimi in denarnimi posli sploh se nista bavili, zato obstojita na Hrvatskem posebna zveza hrvatskih rafajznovk in pa podružnica srbske Zveze v Beogradu kot centrala srbskih kmečkih zadrug na teritoriju bivše Hrvatske in Slavonije ter Vojvodine. Kriza obeh gori navedenih društev v Osijeku in Zagrebu izvira predvsem iz riskantnih in nestrokovnjaško vodenih blagovnih kupčij. Op. ur.). Vodstvo GZZ. se je trudilo, da se reši Hrv. slov. gospodarsko društvo v Osijeku s posojilom pri svojih včlanjenih zadrugah. Ko se je že začel ta sanacijski načrt izvajati, je občni zbor društva vseeno sklenil likvidacijo s konkurzom, navajajoč kot razlog, da ima društvo toliko obveznosti napram svojim uradnikom (1), da bi bilo vsako nadalnje uspešno delo onemogočeno. Občni zbor je bil mnenja, da se bode dala po likvidaciji lažje ustanoviti nova zveza brez težkih bremen. (Ta račun se je izkazal kot docela pomoten. Op. ur.) — V l. 1925 je došlo v likvidacijo radi velikih deficitov tudi Hrv. slov. gospodarsko društvo v Zagrebu. GZZ je že prejšnja leta svetovala društvu, naj spravi svoje delo v soglasje z zadružnimi principi (radi kupčij z vsakomur). Žalibože društvo teh nasvetov ni poslušalo, temveč je s svojim (kupčijskim) delovanjem napravilo zmede tudi v GZZ. Radi nezadružnega poslovanja tega društva je utrpelo vse zadružništvo, ki je včlanjeno v GZZ, veliko škodo, ker je država odbila mnogo ugodnosti za zadružništvo, češ da ima GZZ članice,

ki se pri svojem delovanju ne drže zadružnih načel. GZZ ni imela možnosti, da prepreči nezadružno delovanje tega društva, ker je preprečilo revizije, ki so mu bile večkrat predlagane. (Na Hrvatskem ni revizijskega zakona kakor pri nas. Op. ur.). Je pa veliko upanja, da se bode to društvo po likvidaciji prerodilo, zato ker ta likvidacija (vsled državne pomoči) ne pomeni propasti mnogih odličnih zadrug v Hrvatski, temveč njihovo potrebno sanacijo.»

V nadalnjem pravi poročilo, da je GZZ po daljšem prestanku vsled nastavitve novega stalnega revizorja zopet pričelo z revizijami in bode to delo v l. 1926 nadaljevalo. (Letos se revidirajo tudi slovenske zveze. Op. ur.)

Obširno delo je opravila GZZ tudi z najrazličnejšimi intervencijami, med njimi z intervencijami za dosego državne podpore onim štajerskim zadrugam, ki so bile oškodovane vsled graških naložb.

II.

Z zborovanja samega je omeniti najprej, da ga je mogel po dolgi in težki svoji bolezni posetiti tudi gospod Mihajlo Avramović, ustanovitelj in več kot 30 let vodja srbskega kmetijskega zadružništva. Zborovalci so živahno aplavdirali predsedniku GZZ dr. A. Korošču, ko je čestital g. Avramoviću k ozdravljenju in ga je prosil, naj ostane tudi še naprej, kolikor mu bode le zdravje dopuščalo, zvest svetovalec GZZ. Razume se, da se tej želji pridružujemo tudi mi slovenski zadrugarji in naše zadrug, katerim je bil gospod Mihajlo Avramović vedno izvanredno dobrodošel gost.

Po debati o ne posebno razveseljivem finančnem stanju GZZ, ki si vključ visokim prispevkom posameznih zvez vsled premajhne in nezadostne državne dotacije ne more nikamor pomagati, so zadružni delegati iz Vojvodine in osobito iz Bosne poročali o malo razveseljivi agitaciji upravnih (1) oblasti za ustanovitev krajevnih zadrug po zakonu o poljedelskem kreditu, o katerem smo že poročali zgoraj. Delegat iz Sarajeva je tožil, da okrajni glavarji sklicujejo s pomočjo orožništva (1) zborovanja, na katerih se deva v nič stare srbske zadružne organizacije in priporoča nove državne (1) kreditne zadrug. Podobne stvari so poročali Vojvodinci, Srbi kakor Švabi. Skupščina je vsled tega sklenila dve ostri resoluciji in jih odposlala poljedelskemu ter notranjemu ministrstvu, priobčila pa jih je tudi v beograjskem dnevnem časopisju. Upajmo, da bode ta protest kaj zalegel. Ne bi bilo niti

razveseljivo, niti bi stvari ne koristilo, ako bi se upravna oblast vmešavala v tako važno akcijo kakor je preskrba našega kmetijstva s cenanim kreditom. Kajti evidentno je, da država tu zdaleka sama vsega ne zmore; ako bi ovirala sedanje svobodno združništvo pri njegovem poslovanju in razvitku, bi povzročila našemu narodnemu gospodarstvu neizmerno in nenadomestljivo škodo.

III.

Kakor vemo ceniti dosedanje delo naše združne reprezentance v prestolici, tako bi po našem mnenju bilo umestno tudi nekoliko opomb in prošenj k delovanju G. Z. Z. Predvsem bi želeli, da bi se bavila GZZ v prvi vrsti, če ne izključno, z našimi čisto strokovnimi združnimi zadevami. GZZ ni in niti ne more biti reprezentanca našega jugoslovanskega kmetijstva v Beogradu. Po njeni organizaciji že ne morejo biti njene članice vse kmetijske, združne in društvene organizacije (n. pr. Slovenska kmetijska družba, Srpsko poljoprivredno društvo), od katerih sta baš navedeni veliki, bogati in vplivni organizaciji. Za varstvo stanovskih kmetijskih interesov bi se morala po našem mnenju ustanoviti čisto druga centrala. Poleg tega pa GZZ ni več izrazito kmetijska centralna združna organizacija; včlanjena je tudi organizacija delavskih konzumnih zadrug v Sloveniji in državna zveza uradniških nabavnih zadrug. To bi kazalo, da kaže GZZ prenesti svoje delo v prvi vrsti na strokovno združno polje, kjer ga silno potrebujemo. Važno je strokovno in stalno zasledovanje vseh davčnih in pristojbinskih zadev; za to pa ne zadoščajo samo ankete, temveč je treba strokovnega dela in vodstva v centrali sami. Naši zakoni žal niso vedno vzor točnosti in izčrpnosti. Tudi ako izidejo pravilniki, nasledniki nekdanjih avstrijskih izvršilnih naredb, so še vedno odprta vrata na stečaj samovolji raznih pokrajinskih finančnih činiteljev. Mi nikakor ne znamo vsega; tudi nismo pri viru, kjer je vendarle lahko dobiti autentičnih pojasnil. Ako se že pojasnjuje ali intervenira, bi se naj obče koristne odločbe naznanjale potom cirkularjev ali dopisov obstoječim združnim časopisom. Važno je nadalje zasledovanje revizijskega, knjigovodskega, strokovnega dela naših zadrug in zvez. Dajati bi bilo treba navodila za nove ustanovitve, zbirati mnenja in skušnje o že obstoječem delu. Kličemo nas združne mlekarne in sirarne, združne vinarne in sadjerejske zadrug, združne elektrarne, živinorejske, kon-

sumne, nabavne, stanovanjske zadrug, skratka, dolg in raznovrsten združni program, kateri se naj izvršuje tu in tam, da se ne bode primerilo kakor se je že, da namreč dobava električnega toka na deželi ni našeta v znanem čl. 8 zakona o davku na poslovni promet, ker v Srbiji na kmetih ni združnih elektrarn. No — to so naše želje in prošnje. Bolje je po nemškem pregovoru vedno nasprotnik dobrega, kljub temu pa — brez zamere! L.

Novi zakonski načrt za izenačenje davkov.

Letošnjo pomlad je predložilo finančno ministrstvo Narodni skupščini novi zakonski načrt za izenačenje neposrednih davkov, ki sega globoko tudi v gospodarstvo naših zadrug. Zato si ga bode dobro temeljito ogledati in k njemu zavzeti stališče. Dobesedno se glase paragrafi, ki se tičejo podjetij z obveznim javnim polaganjem računov, sledeče:

Čl. 77.

Davek na dobiček podjetij, ki morajo javno polagati račune, imajo plačati:

1. delniške družbe, komanditne družbe, družbe z omejeno zavezo, zadrug, rudarske družbe, zavarovalnice in hranilnice, v kolikor so vsa ta podjetja dolžna javno polagati račune in imajo svoj sedež na teritoriji kraljevine;

2. pridobitna podjetja države in samoupravnih edinic;

3. inozemske pravne osebe glede njihovih podjetij v kraljevini, to je, ako imajo na teritoriji kraljevine predpisno registrirano zastopstvo (filijalko, agenturo, skladišče itd.).

Čl. 78.

Podružnicam in drugim nesamostojnim podjetjem (skladiščem, agenturam, prodajalnam, tovarnam itd.) se odmerja davek skupno s centralo. Podjetjem države in samoupravnih edinic pa se odmerja davek vsakemu posebej.

Čl. 79.

Oproščajo se tega davka:

1. Vsa državna podjetja, katera so osnovana na pravu monopola ali služijo svrham javne uprave in prometa kakor tudi vsa ostala podjetja, ako in v kolikor služijo neposredno potrebam same države.

2. Podjetja samoupravnih edinic, v kolikor služijo neposredno svrham javne uprave.

3. Podjetja, osnovana po posebnih zakonih.

4. Inozemska podjetja po mednarodnih dogovorih.

5. Državna hipotekarna banka in poštna hranilnica.

6. Direkcija za kmetijski kredit s krajevnimi in pokrajinskimi zadrugami ter Obrtna banka Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev d. d.

Oprostitev pod točkami 1, 2 in 5 velja tudi za vse doklade, katere se določajo na podlagi neposrednega davka; za oprostitev pod točkama 3 in 4 pa je glede doklad merodajen tudi tekst za pogodnosti oziroma dogovore.

Čl. 80.

Davčna obveznost pričenja z onim dnevom, ko podjetje pravno obstoja, in se konča s koncem tistega meseca, v katerem podjetje dokazano popolnoma ustavi svoje delovanje. Začetek in konec davčne obveznosti je dolžen obdavčenec prijaviti pristojni davčni oblasti v roku 15 dni. Ako ne javi začetka v tem roku, nosi kazenske posledice po čl. 136 tega zakona; ako pa ne prijavi konca davčne obveznosti v tem roku, konča davčna obveznost še le s koncem onega meseca, v katerem je bila ustavitev obratovanja javljena.

Ako podjetje dela v času likvidacije ali konkurza, se odmeri davek na podlagi rezultata tega dela na novo.

Imetje podjetja v likvidaciji se ne more tako dolgo razdeliti, dokler ni odmerjen in plačan ves davek do nehanja davčne obveznosti.

Čl. 81.

Ako se podjetje razširi tudi na inozemstvo, se mora (vsejedno) obdavčiti cel dobiček podjetja.

Ako ima podjetje v inozemstvu stalno zastopstvo (agenturo, skladišče, filijalko, poslovne prostore za nakup in prodajo itd.), bode plačalo davek tudi na ta dobiček, ako ne dokaže, da plača na istega v inozemstvu isti ali sličen davek.

Podjetja s sedežem v inozemstvu plačajo, ako razširijo svoje poslovanje tudi na teritorij kraljevine, davek samo od tega poslovanja.

Čl. 82.

Finančni minister se pooblašča, da more oprostiti tega davka popolnoma ali deloma, stalno ali začasno, podjetja, ki so osnovana v javne, kulturne ali dobrodelne namene, ki so občega značaja, ako dajo samo neznamen dobiček, ki v razmerju z drugimi (obdačenci) ne prihaja v poštev.

Čl. 83.

Podlaga za odmero tega davka je po odredbah tega zakona izračunani dobiček enega leta po stanju, katero se pokaže v bilanci za preteklo poslovno leto.

Za prvo poslovno leto je davčna podlaga ista kakor za drugo poslovno leto. Predpis (za prvo poslovno leto) se bode izvršil naknadno, istočasno s predpisom za drugo poslovno leto v razmerju s trajanjem posla.

Do določitve prve odmerilne podlage pa plača podjetje začasno davek na podlagi 5% rentabilnosti od faktično uplačanega ali investiranega kapitala in naj se je kakorkoli vplačal ali investiral.

Rentabiliteta se določa po razmerju dobička, ki služi za odmerno podlago, h kapitalu, ki je vložen v dotično podjetje.

Za vložno (napravno) glavnicu podjetja se smatra po stanju knjig prvega dne poslovnega leta vplačana osnovna glavnica, splošni rezervni zaklad in vsi ostali lastni, v bilanci izkazani pravi rezervni zakladi, iz preteklega leta prenešeni dobiček in povečanje (osnovne) glavnice, v kolikor se je isto izvršilo v prvi polovici dotičnega poslovnega leta.

Pri podjetjih, ki nimajo osnovne glavnice, ocenjuje rentabiliteto davčni odbor, ako so na razpolago potrebni podatki; v nasprotnem slučaju se pa smatra, da znaša rentabiliteta 15%.

Pri zadrugah se smatra za osnovno glavnicu vsota vplačanih deležev.

Čl. 84.

Obdačeni dobiček enega poslovnega leta (odmerna podlaga) se dobi na podlagi bilance in računa zgube in dobička, upoštevajoč odredbe čl. 85 in 86 tega zakona.

Čl. 85.

Pri preračunavanju odmerne podlage se ne more odbiti:

1. neposrednega davka, plačanega po tej obliki (mišljeno je »po tem zakonu«, op. ur.) z vsemi državnimi dokladami;

2. neposrednega davka z vsemi dokladami, katerega je plačalo podjetje za svoje nameščence;

3. poslovne zgube prejšnjega leta;

4. v bilanci posebej zaračunane nagrade ali druge ugodnosti osnivačeljev ali drugih članov iz dohodka podjetja; dalje obresti ali dividende (prioritetne dividende) na celokupno lastno glavnicu;

5. vračila državnih podpor ali podpor od samoupravnih edinic in zagantiranega doprinosa državi;

6. pri inozemskih podjetjih vsake obremenitve tukajšnje podružnice od strani glavnega zavoda na račun dela režijskih izdatkov;

7. darov ali nedogovorjenih nagrad uslužbencem ali drugim osebam in vsakovrstnih drugih neobveznih izdatkov (razun ako so v neposredni zvezi s podjetjem in se kretajo v običajnih mejah);

8. tantijem, dnevnih in drugih podobnih nagrad članom upravnega sveta in nadzorstva ter ostalim uslužbencem podjetja;

9. vsakovrstnih odpisov ali unosov (dotacij) v rezervne zaklade, izvzemši one, ki so omenjeni v čl. 86 pod točkami 7, 8 in 9;

10. dohodkov, ki jih imajo rudniška podjetja od odškodnine za pomožne rove, za storjene usluge in na račun rudniških servitutov;

11. vsot, porabljenih iz tekočih dohodkov za povečanje imovine v kakršni koli obliki;

Ako je bilančni čisti dobiček zmanjšan za gori našteje odbitke, pa se s pregledom knjig ali preskušnjo ugotovi njihova vključba v breme dobička, se imajo po bilanci izkazanemu čistemu dobičku dodejati.

Čl. 86.

Pri preračunavanju odmerne podlage se morejo odbiti:

1. Kurzni dobiček, ki se doseže pri izdaji delnic prve emisije;

2. prenos onega dobička, ki je bil že v prejšnjem tetu obdačen;

3. dohodki onih predmetov, ki so podvrženi kakemu drugemu davku, in sicer v svoti, ki služi za odmero tega davka;

4. dohodki od obresti, ki so oproščene rentnega davka;

5. podpore od države in samoupravnih edinic in garantirani dohodki od države;

6. zgube pri terjatvah, ki se ne morejo poravnati, ako je te zgube odobril zbor akcionarjev (glavna skupščina);

7. pri kmetijskih, industrijskih, prosvetnih in drugih podjetjih ona vsota, ki je odpisana ali prenešana v posebni rezervni zaklad za zmanjšanje vrednosti (razun poslopij, od katerih se plača davek od njihovih dohodkov posebej), to vse tako dolgo, dokler služijo nameravanemu cilju; pri rudarskih podjetjih pa tudi vsota, ki je odpisana ali prenešana v rezervni zaklad radi zmanjšanja rudnikove vsebine;

8. unosi v pokojninski zaklad nameščencev dotičnega podjetja, ako obstoje posebna pravila za upravljanje tega fonda, in vsi drugi izdatki za uslužbence, izvzemši izdatek iz točke 2.,

čl. 85, ako je podjetje vezano na te izdatke z zakonom in pogodbo; pri rudarskih podjetjih vplačila v bratovsko skladnico in vsa druga vplačila, katera je rudarsko podjetje vezano dajati bodisi po zakonu, bodisi po dogovoru;

9. pri zavarovalnicah ona vsota, ki je stavljena v premijske rezerve po poslovnih vrstah zavarovanja, kakor tudi obresti takih rezervnih fondov tako dolgo, dokler se te vsote ne uporabijo za druge cilje;

10. pri zavarovalnicah prijavljene in priznane, pa še ne plačane odškodnine od zavarovanja;

11. vsaka zguba in izdatek, ki obremenjuje že obdačeni fond.

Razun teh odbitkov pa se tudi priznajo za izdatke plačani posredni davki, takse, carine, davek na poslovni promet, samoupravni davki, vse vrste zavarovalnin, obresti od dolgov, najemnine, zakupnine in sploh vsi režijski izdatki, ki so potrebni za doseg dobička.

Vsoto odpisov po točki 7 more davčna oblast po zaslišanju večšakov znižati. Rezervni zakladi pod točko 7 ne morejo biti večji kot je bilančna vrednost predmetov, na katere se našaajo.

Čl. 87.

Pri nabavnih (konzumnih) zadrugah, katere dele po svojih pravilih del dobička ali tudi celega med člane po razmerju s kupnino za blago, katerega so sprejeli tekom leta od zadruge, se ne obdavči ali celi ali del dobička, katerega se na ta način razdeli med zadruznike; ta znesek se tudi ne upošteva pri preračunavanju rentabilnosti.

To pogodnost uživajo nabavljalne (konzumne) zadruge tedaj, ako po svojih pravilih 1. prodajajo redno svojo robo samo članom, 2. ne plačajo na deleže nobene ali samo omejeno dividendo, ki ne presega 6% in ki 3. članom, ki imajo samo eden delež, dajo enako pravico do dividende kakor onim, ki imajo več deležev, in ki sploh z vsemi zadruzniki enako postopajo.

Čl. 88.

Vsi oni, ki morajo po tej davčni obliki plačevati davek, so dolžni dati na zahtevo davčne oblasti na vpogled svoje knjige in račune, drugače se jih bode kaznovalo z denarno globo od 1000 do 10.000 Din in davčna oblast bode odmerila davek na podlagi svojih podatkov.

Čl. 89.

Davek znaša:

1. za industrijska in rudarska podjetja ter za zadruge 15, 17, 19, 21, 23, odnosno 25% in

2. za vsa ostala podjetja 20, 22, 24, 26, 28 odnosno 30% od odmerne podlage — ako ni rentabilnosta višja ko 10, 15, 20, 25 in 30%, odnosno ako je višja ko 30%.

V slučaju, da se obe davčni lestvici nanašata na enega in istega davčnega obvezanca, se uporablja za vse samo (!) višja davčna lestvica.

Čl. 90.

Pri kmetijskih in obrtnih zadrugah z neomejeno zavezo, osnovanih na poslovnih deležih, ako po pravilih ne plačajo na deleže večje dividende ko 8%, pri delavskih konzumnih društvih, ako ne plačajo večje dividende ko 6% in pri nabavnih zadrugah državnih uslužbencev, združenih v njihovo zvezo, kakor pri zvezah znaša davek 10, 12, 14, 16, 18, odnosno 20% (pri zgoraj navedeni rentabilnosti), a pri nacijsko-naravnih zadrugah in njihovih zvezah, ako po svojih pravilih ne dele dobička, temveč ga dodelijo reezrnemu zakladu, katerega ne razdelijo niti ob priliki likvidacije, znaša davek: 5, 7, 9, 11, 13, odnosno 15%, po rentabilnosti iz čl. 89 tega zakona.

Čl. 91.

Za zadrugo, ki so osnovane za medsebojno pomoč, pri katerih se poslovni deleži zbirajo z vplačili, katera ne presegajo mesečno 50 ali tedensko 10 dinarjev, in jim je poslovanje omejeno na davanje pomoči, predujmov ali posojil svojim članom za slučaje nesreč, pomanjkanja, bolezni ali smrti, se zmanjša davčna lestvica, označena v čl. 89, za 5%, ako računajo svojim članom maksimalno za 3% višje obresti kakor je znašala v dotičnem letu obrestna mera Narodne banke za eskontiranje menic.

Ako bi znašala eskontna obrestna mera Narodne banke manje ko 5%, bi zadruga ne zgubila te ugodnosti, ako bi računala članom 8% obresti.

Čl. 92.

Ako se pri industrijskih ali rudniških podjetjih ne nahaja uprava in pa podružnica (tovarne, delavnice, agencije, skladišča itd.) na teritoriju ene občine, se skupno odmerjeni neposredni davek v mestu, kjer se nahaja centralna uprava, razdeli v svrhu odmere samoupravnih doklad tako, da se izloči za občino, kjer ima podjetje sedež, 20%, ostalih 80% neposrednega davka pa ostane kot odmerena podlaga za samoupravne doklade občinam, v katerih ima podjetje podružnice in sicer po ključu, ki ga dajo doseženi brutto-dohodki.

Kakor se vidi na prvi pogled, pomeni ta zakonski načrt za naše zadrugo hudo obremenitev, ker bi zvišal davčno lestvico (doslej je veljalo maksimalno 10% dobička za odmero podlago), kar bi seveda prekomerno povišalo občinske in okrajne doklade. O stvari se bode obširneje razpravljalo na letošnjem Zveznem občnem zboru.

Janko Lešničar:

Snujmo pašniške in živinorejske zadrugo!

Zadnja leta smo bili vajeni, da smo čitali vsak čas v »Uradnem listu« o likvidacijah živinorejskih zadrug. Delo idealistov in dobrih, vodilnih naših kmečkih gospodarjev je vsled lahko-mišljenosti in površnosti propadalo — tako, da nas je začelo postajati strah. Vsaj nas vse, ki dobro vemo, da so sedanje gospodarske razmere prehodne in da se, prej ali pozneje, povrnemo v predvojno stanje. Skoraj smešno je, da moramo v Sloveniji še posebej poudarjati, da leži naša gospodarska bodočnost v živinoreji. In žalostno je, da moramo sedaj s težavami znova graditi in organizirati živinorejske zadrugo, ker se dobro zavedamo, da ni brez njih napredka v naši živinoreji. Stvar je naših pametnih kmetovalcev in pa drugih prijateljev kmečkega stanu, da pri tem delu pomagajo in ga podpirajo. Spominjam ob tej priliki na sklep okrožne zadrugne konference v Celju jeseni 1925, da se naj priporoča zlasti večjim našim kreditnim zadrugam podpiranje in pospeševanje živinoreje — kar se sicer počasi, toda najsigurnejše doseže baš z živinorejskimi zadrugami. Naša celjska Zveza se je lotila letos tega dela v večji meri in skušnja nam kaže, da je za stvar povsod po deželi veliko interesa. V naslednjem priobčimo pravila naših pašniških in živinorejskih zadrug, posneta po starih vzorcih, pač pa nekoliko popravljena in dopolnjena. Ta pravila se glase:

P R A V I L A

ŽIVINOREJSKE ZADRUGE V
registrovane zadrugo z omejeno zavezo.

o o o

1. FIRMA, SEDEŽ IN NAMEN ZADRUGE.

§ 1.

Firma zadrugo se glasi: »Živinorejska zadruga v«, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Zadruga ima svoj sedež v
Njen delokrog obsega:

§ 2.

Namen zadrugo je:

- a) povzdigniti govedorejo svojega okoliša z nakupom in rejo plemen-skih bikov v zadostnem številu;
- b) pospeševati rejo svinj istotako z nakupom in rejo dobrih merjascev v potrebni množini;
- c) skrbeti za skupne pašnike, kateri se uporabljajo po posebnem pašnem redu za živino zadrugnikov.
- d) pošiljati živino, katera je vpisana v rodovniku zadrugo, na razstave in prirejati v lastnem okolišu ogle-de za ono živino zadrugnikov, ka-tera je vpisana v rodovniku za-drugo;
- e) posredovati pri prodaji in nakupu plemenske živine za člane;
- f) vplivati na razvoj domače živino-reje s strokovnim podukom potom tečajev, predavanj, zletov in čtiva;
- f) organizirati nakup potrebnim za rejo živine članov in organizirati prodajo pri- in izdelkov, izvirajo-čih iz te reje.

II. ČLANSTVO.

§ 3.

V zadrugo se lahko sprejme vsak v okolišu zadrugo stanujoči živinore-jec ali živinorejka, ki se more vezati s pogodbami.

§ 4.

Za dosego članstva je potreben podpis pristopne izjave in sklep načel-stva o sprejemu. Načelstvo po svojem prevdanku sprejema ali odklanja pri-glasnike, ne da bi mu treba navesti razloge.

§ 5.

V zadrugo pa sploh ne morejo biti sprejete osebe:

- a) katere zanemarjajo svojo živino in delajo na škodo zdravja in življe-nja svoje živine;
- b) katere se bavijo z živinsko trgo-vino ali pa pri tej trgovini posredu-jejo.

§ 6.

Članstvo preneha s prostovoljnim izstopom, z izključenjem, s smrtjo za-drugnika ali s prenosom deleža na dru-go osebo. Vsak izstop ali prenos deleža mora vzeti načelstvo v svoji seji na znanje. Ako načelstvo ne mara sprejeti osebe, na katero je bil delež prenešen, v zadrugo, potem se prenešeni delež v smislu pravil ali izplača ali ga pa ob-

drži oni, kateri je nameraval delež prenesti.

§ 7.

Vsakdo, kogar načelstvo v zadrugi ni sprejelo, izvzemši osebe, ki ne morejo biti po določilih § 5 člani zadruge, se lahko proti odklonitvi pritoži na redni letni občni zbor zadruge, kateri o tem končno razsodi.

§ 8.

Pri prosovoljnem izstopu treba odpovedati članstvo do 30. junija tekočega poslovnega leta, s čemur je izstop koncem istega leta veljaven, član pa se ne sme več posluževati zadruginih naprav in zgubi tudi vse druge svoje pravice v zadrugi.

Jamstvo traja še eno leto po izstopu vsakega člana iz zadruge in se sme delež izplačati še le po onem občnem zboru, ki se vrši drugo leto po izstopu iz zadruge.

§ 9.

Izključenje zadrugnikov se izvrši lahko iz zakonitih razlogov, pa tudi če:

- a) zadrugnik ne izpolnjuje in krši obveznosti napram zadrugi kakor mu jih določajo pravila, poslovnik, pašni red in sklepi načelstva ter občnih zborov;
- b) izpodkopava kredit in dobro ime zadruge na kakoršenkoli način.

Izključenje sklne načelstvo ter ga javi izključenemu zadrugniku s priporočenim pismom. Izključenec se lahko proti sklepu načelstva pritoži na občni zbor, mora pa vložiti pritožbo pri načelstvu tekom 4 tednov po dostavi obvestila o izključenju. Glede izplačila izključenčevega deleža se postopa v smislu § 8 teh pravil. Z izključenjem ne ugasne pravica zadruge do odškodnine za eventualno škodo, ki jo je izključenec povzročil zadrugi.

§ 10.

V slučaju smrti velja izstop koncem tekočega poslovnega leta. Od smrti do konca poslovnega leta nadarjajojo članstvo dediči umrlega.

§ 11.

Obračun z vsakim izstopivšim zadrugnikom se izvrši na podlagi bilance za ono poslovno leto, v katerem je zadrugnik izstopil. Do rezervnega zaklada in drugega zadrugnega premoženja nima izstopivši zadrugnik nobene pravice. Pri izplačilu deleža (§ 8 teh pravil) si sme zadruga eventualne tirjatve do izstopivšega zadrugnika odtegniti.

III. PRAVICE IN DOLŽNOSTI ZADRUGNIKOV.

§ 12.

Pravno razmerje zadruge do zadrugnika določa zakon in zadrugna pravila.

§ 13.

Posebno ima vsak zadrugnik pravico:

- a) zahajati k občnim zborom in se udeležiti tam posvetovanj in volitev;
- b) posluževati se zadruginih naprav na podlagi določb zadruginih pravil, poslovnika, pašnega reda, dalje zadruginih bikov in merjascev ter v obče vseh ugodnosti in pravic, katere daje zadruga po svojih pravilih zadrugnikom na razpolago.

Ako ima zadruga na razpolago zadrugne plemenske bike in merjasce, izda za uporabo teh bikov in merjascev posebno navodilo.

§ 14.

Vsak zadrugnik ima dolžnost natančno izpolnjevati obveznosti, ki mu jih nalagajo ta pravila, dalje poslovnik, pašni red, navodila za uporabo bikov in merjascev, sklepi občnih zborov in sklepi načelstva ter nadzorstva, osebno pa:

- a) vplačati zadrugni delež;
- b) vplačati pri vstopu vpisnino, kakor jo določi načelstvo;
- c) obveze zadruge jamčiti z lastnim zneskom deleža;
- d) plačati letnino, kakor jo določi za vsako glavo živine ali svinj vsakoletni občni zbor;
- e) plačevati eventualne druge prispevke, kakor jih določi občni zbor ali načelstvo za uporabo zadruginih naprav, n. pr. pašnika, hleva, skladišča, mlekarnice itd.

IV. ZASTOPSTVO IN VODSTVO ZADRUGE.

Načelstvo.

§ 15.

Načelstvo zastopa zadrugo sodno in izvensodno.

Načelstvo obstoja iz načelnika, njegovega namestnika in ... član ... voli jih občni zbor na ... let ...

Člane prvega načelstva legitimirajo ta pravila, vse v bodoče voljene člane načelstva pa zapisnik tozadnevne občnega zbora, katerega podpišejo predsednik zborovanja in dva zadrugnika.

§ 16.

Za zadrugo podpisujeta dva člana načelstva na ta način, da pod pisano ali odtisnjeno firmo zadruge podpišeta svoje ime.

§ 14.

Načelstvo upravlja zadrugo; ono odloča v vseh zadruginih zadevah, ki niso podvržene nadzorstvu, skupnim sejам in občnim zborom. Sklepi načelstvenih sej so veljavni, ako sta navzoča razen načelnika ali podnačelnika vsaj še dva odbornika. Pri enakosti glasov odloča predsednik. Seje sklicuje načelnik, ali če je ta zadržan, podnačelnik pišmenoma z navedbo dnevnega reda, ure in kraja seje. Sejni sklepi se vpisujejo v vezano in paginirano knjigo. Zapisnike podpišejo vsi navzoči člani načelstva. Člani načelstva nimajo nobene pravice do kakoršnihkoli tanižem.

§ 18.

Za slučaj smrti ali stalnega zadržanja enega izmed odbornikov, voli načelstvo iz srede zadrugnikov do prihodnjega občnega zbora namestnika; treba pa je na ta način vstopivšega člana načelstva takoj registrirati.

Nadzorstvo.

§ 19.

Nadzorstvo obstoja iz načelnika, podnačelnika in ... član ... ki jih voli občni zbor na ... leta.

§ 20.

Nadzorstvo nadzoruje poslovanje načelstva in mora skrbeti, da se isto vrši na podlagi pravil, poslovnika in sklepov občnih zborov. Nadzorstvo ima pravico vsak čas pregledati vse zadrugne knjige, listine, blagajno in vse naprave ter zaloge ter zahtevati od načelstva potrebna pojasnila, mora pa to storiti vsaj dvakrat na leto in vpisati rezultat v posebno sejno knjigo. Zapisnik podpišejo vsi navzoči člani nadzorstva. Nadzorstvo ima pravico v slučaju nujne potrebe odstaviti člane načelstva ali uslužbence zadruge ter o tem poročati občnemu zboru, ki ga mora nadzorstvo takoj sklicati. Nadzorstvo je sklepčno, ako sta razun načelnika ali podnačelnika navzoča vsaj še dva odbornika.

§ 21.

Nadzorstvo ima pravico sklicati vsak čas občni zbor zadruge, ako bi ga na njegov poziv v smislu pravil in v nujnem interesu zadruge ne hotelo sklicati načelstvo.

§ 22.

Nadzorstvo mora pregledati letni obračun in bilanco ter o tem poročati občnemu zboru. Člani nadzorstva nimajo nobene pravice do kakršnihkoli tinitijem.

Skupne seje načelstva in nadzorstva.

§ 23.

Skupne seje načelstva in nadzorstva imajo sklepati o sledečih predmetih:

- a) o nastavljanju eventuelnih uslužbencev ter o njihovih plačah;
- b) o izposojilih zadruga;
- c) o sestavi poslovnika, katerega pa mora končno še odobriti občni zbor;
- č) o sestavi pašnega reda, ki je istakotako podvržen končni odobritvi občnega zbora;
- d) o sestavi navodila za uporabo zadružnih bikov in merjascev, katerega tudi končno odobri občni zbor;
- e) o nakupu poslopij, zemljišč ali pašnikov; tozadevno pogodbo mora odobriti občni zbor;
- f) o nakupu plemenskih bikov in merjascev;
- g) o pogodbah z onimi člani zadruga, ki prevzamejo oskrbovanje bikov in merjascev;
- h) o izposojilih zadruga, katera mora odobriti občni zbor.

§ 24.

Skupne seje sklicuje in jim predseduje načelnik ali podnačelnik zadruga.

Sklepne so le tedaj, ako je navzoče sklepčno število članov načelstva in nadzorstva, vsakega za-se.

Zadružni poverjeniki.

§ 25.

Zadružne poverjenike izvoli občni zbor izmed članov in sicer na eno leto. Morata pa biti izvoljena vsaj dva in eden namestnik. Njihova dolžnost je:

- a) da ocenjujejo živali, katere se vpiše v zadružni rodovnik;
- b) da pregledajo na poziv načelstva ob gotovih časih živino zadružnikov in pazijo osobito na to, da zadružniki ne zanemarjajo živine in ne delajo na škodo njenega zdravja in življenja. To velja osobito za zadružne bika in merjasce. Svoje cenitve in opažanja morajo predložiti načelstvu v odločitev. Svoj posel opravljajo poverjeniki brez-

plačno, vendar jim pa more načelstvo določiti kako odškodnino za zamudo časa in za gotove izdatke.

Občni zbor.

§ 26.

Redni občni zbor se vrši vsako leto najkasneje do meseca junija.

§ 27.

Občni zbor skliče, izvzemši slučaj v § 21 in 20 zadružnih pravil, načelstvo, ki določa tudi dnevni red, kraj in uro občnega zbora. Ako skliče občni zbor po § 20 ali 21 nadzorstvo, določi isto dnevni red, kraj in uro občnega zbora.

§ 28.

Občni zbor se naznani z navedbo dnevnega reda, kraja in ure občnega zbora pismeno vsem zadružnikom in z naznanilom v zadružni pisarni. V vabilu se dostavi, da se vrši za slučaj ne-sklepnosti občnega zbora z istim dnevnim redom in na istem kraju eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih zadružnikov.

§ 29.

Občnemu zboru predseduje načelnik ali njegov namestnik; ako bi bila odsotna, najstarejši odbornik. Ako skliče občni zbor nadzorstvo, predseduje predsednik nadzorstva ali pa njegov namestnik.

§ 30.

Občni zbor je sklepčen, ako je zastopana tretjina zadružnikov. Za veljavnost sklepa je potrebna absolutna večina, v slučaju ako se sklepa o spremembi pravil, o likvidaciji zadruga ali prodaji zadružnih naprav je potrebna tričetrtinska večina oddanih glasov.

§ 31.

Vsak zadružnik ima na občnem zboru po eden glas neglede na višino vplačanih deležev. Glasovalna pravica se izvršuje osebnostno, juridične osebe izvršujejo glasovalno pravico po pooblaščenih, mladoletni po svojem varuhu. Glasuje se z dviganjem rok.

§ 32.

Zapisniki občnih zborov se vpišujejo v vezano in paginirano knjigo; podpišejo jih predsednik zborovanja in dva na občnem zboru navzoča zadružnika.

§ 33.

Predmeti sklepanja na občnem zboru so zlasti:

- a) sprememba pravil;
- b) razdružitev in likvidacija zadruga;

- c) odobritev letnega računa;
- č) volitev načelstva in nadzorstva ter zadružnih poverjenikov;
- d) odstavitev članov načelstva (glej § 20 zadružnih pravil);
- e) sklepanje o pristopu k zadružni zvezi oziroma odstopu od nje;
- f) razsoja sporov glede zadružnih pravil, poslovnika, pašnega reda, navodil za uporabo zadružnih bikov in merjascev in sploh za uporabo zadružnih naprav;
- g) sklepanje o pridobitvi, prodaji ali obremenitvi zadružnih poslopij;
- h) sklepanje o sestavi zadružnega poslovnika, pašnega reda, navodil za uporabo zadružnih bikov in merjascev;
- i) sklepanje o izposojilih zadruga;
- j) sklepanje o letnini in o eventuelnih drugih prispevkih za uporabo zadružnih naprav.

V. SPLOŠNA DOLOČILA GLEDE POSLOVANJA ZADRUGE.

§ 34.

Da skuša zadruga doseči svoj namen po § 2 teh pravil, mora imeti na razpolago svojim zadružnikom samo bika in merjasce dobrega plemena po navodilih ali zakonih, katere izda država, oblast ali kak drug za živinorejo pristojen javni zastop. Biki in merjasci se morajo obdržati tako dolgo, dokler so za plemenjenje dobri in dokler ni takih posebnih razlogov, da bi se morali odstraniti.

Zadružni biki in merjasci so na razpolago samo za plemenske živali zadružnikov, v prvi vrsti za one živali, ki se vpišejo v zadružni rodovnik. Za spuščanje se naj izda tako navodilo, da ne pride na enega bika ali merjasca več ko 80 (osemdeset) ženskih živali.

Pri pripuščenju se morajo v prvi vrsti upoštevati one živali, ki so v odlični meri sposobne za plemo. Glede goveje živine velja to osobito za krave, ki so vpisane v zadružnem rodovniku. Ta rodovnik se naloži na ta način, da vsebuje glede vsake vpisane živali natančne podatke o spolu, starosti, pasmi, barvi, posebnih znakih, upotrebi in vrednosti. Naj se pri kravah tudi posebno upoštevajo podatki o mlečnosti. Splošno veljajo za vodstvo zadružnega rodovnika običajni splošni predpisi za vodstvo take knjige. Pri prodaji, razstavah, ogledih in reklamah se naj zadruga ozira samo na taka goveda, ki so vpisana v zadružnem rodovniku.

Zadružni biki ali merjasci se naj dajo v rejo in oskrbo zanesljivim posestnikom na podlagi pogodbe, katero sklone skupna seja načelstva in nadzorstva in jo odobri občni zbor.

Pogodba naj določa, kako dolgo mora reditelj bika oziroma merjasca obdržati, v kakih slučajih se pogodba razveljavi, kake so globe, ako bi se reditelj ne držal pogodbe, koliko ima zadruga reditelju plačati in kake dolžnosti ima slednje imenovani. Nadalje se morajo vestno voditi knjige glede spuščanja in se redno izdajati potrdila glede spuščanja.

Glede sestave katastra, spuščanja plemenjakov, njih nakupa in reje in sploh glede svojega poslovanja, se naj zadruga redno informira pri pristojnih živinorejskih strokovnjakih in živino-zdravnikih, akteri imajo tudi pri sejah načelstva in nadzorstva ter na občnih zborih vedno dostop in posvetovalni glas.

VI. OZNANILA ZADRUGE.

§ 35.

Oznanila zadruge, izvzemši občne zbore, se morajo nabiti v zadrugni pisarni, dalje razglasiti na v kraju običajen način ali v časopisu, ki ga za to določi načelstvo. Občni zbori se morajo poleg tega naznaniti še pisмено vsem zadrugnikom. Oznanila mora načelstvo pod firmo redno podpisati. Oznanila nadzorstva podpisuje načelnik ali podnačelnik nadzorstva skupno z enim članom.

VII. DENARNA SREDSTVA ZADRUGE.

§ 36.

Denarna sredstva zadruge so:

- a) zadrugni deleži;
- b) zadrugna izposojila;
- c) letnina (glej § 14 teh pravil);
- d) zadrugni rezervni zaklad.

§ 37.

Zadrugni delež se določa na dinarjev. Jamstvo je v smislu § 76 zadrugnega zakona z dne 9. aprila 1873 kratno.

Vsak zadrugnik ima lahko neomejeno število deležev. Deleži se vplačajo takoj pri vstopu, z dovoljenjem načelstva pa tudi lahko v obrokih tekom enega leta. Za zvišanje deležev je potreben sklep obnega zbora v smislu § 33 teh pravil.

Deleži se izplačujejo v smislu § 8 teh pravil.

Deleži se ne obrestujejo in ne dajejo nikake dividende.

§ 38.

Rezervni zaklad se porabi za kritje eventualnih poslovnih zrug ter se zbira iz pristojnim in iz celega vsakoletnega čistega dobička, kateri se ne sme pod nobenim pogojem razdeliti

med člane. Ako bi se do razpusta zadruga rezervni zaklad za poslovne zrugbe ne porabil, se ga ne sme nikdar in v nobenem slučaju ravno tako, kakor tudi ne ostalega premoženja zadruga razdeliti med člane, temveč se ga določa za

VIII. RAČUNSTVO.

§ 39.

Poslovno leto se prične s 1. januarjem in konča z 31. decembrom vsakega koledarskega leta.

Prvo poslovno leto teče od začetka poslovanja do 32. decembra istega leta.

§ 40.

Načelstvo mora na koncu poslovnega leta s pomočjo nadzorstva sestaviti natančno inventuro zadrugnega imetja, katero podpiseta načelstvo in nadzorstvo. Nadalje mora skrbeti načelstvo za to, da se knjige v redu zaključujejo.

§ 41.

Knjigovodstvo mora biti urejeno po načelih trgovskega zakona. Vsakokratno načelstvo mora v prvi svoji seji določiti, kdo prevzame blagajno in kdo zadrugno tajništvo in knjigovodstvo. Tajništvo zadruga se lahko poveri v slučaju potrebe tudi kakemu nezadrugniku, isto velja glede knjigovodstva.

Tekom treh mesecev po zaključku poslovnega leta mora sestaviti načelstvo računski zaključek in bilanco ter jo predložiti nadzorstvu v pregled (glej § 22 teh pravil). Ako bi načelstvo tega tekom treh mesecev ne storilo, mora skrbeti nadzorstvo za sestavo računskega zaključka.

§ 42.

V slučaju zrug se pritegne za kritje najprej rezervni zaklad. Ako bi to ne zadostovalo, se seže sorazmerno na deleže in jamstvo.

IX. RAZDRUŽITEV IN LIKVIDACIJA.

§ 43.

Razdružitev in likvidacija se izvršita po določilih zakona. V slučaju, da preostane po vnovčenju vsega zadrugnega imetja in po plačilu vseh obveznosti kaj premoženja, se z istim postopom v smislu § 38 teh pravil. Ako se pokaže zrug, se krije ista po določilih § 42 teh pravil in zakona.

X. ZADRUGNA ZVEZA.

§ 44.

V svrhu revizije, denarne poravnave in blagovnega prometa se pridru-

ži zadruga »Zadrugni Zvezi v Celju, registrovani zadrugi z omejeno zavezo«. Pooblaščenec Zadrugne Zveze v Celju ima pravico se udeleževati sej in občnih zborov s posvetovalnim glasom. Brez izrecnega dovoljenja imenovane Zveze se ta pravila ne smejo spremeniti v kolikor se tičejo določil točke 257 finančnega zakona za leto 1924/25. v §§ 17, 22, 33, 37, 38 in 43.

XI. PREDHODNE DOLOČBE.

§ 45.

Registracijo teh pravil izvrše na ustanovnem občnem zboru in glasom § 15 teh pravil legitimirani člani prvega načelstva in sicer:

Načelnik:

Načelnikov namestnik:

Člani načelstva:

Zadrugna Zveza v Celju

ima za svoje članice stalno v zalogi sledeče tiskovine:

1. Tiskovine za knjige.

Hranilne vloge, dvobarvne.

Hranilne vloge, enobarvne.

Posojila, dvobarvna.

Posojila, enobarvna.

Tekoči račun, enobarven.

Glavna knjiga deležev.

Zadrugni register.

Blagajniški dnevnik, navadni.

Blagajniški dnevnik, ameriški.

Blagajn. dnevnik z razdelnikom.

Vložni zapisnik.

Seznam dolžnikov in porokov.

Razdelnik prejemkov, velik z glavami.

Razdelnik prejemkov, mal.

Razdelnik izdatkov velik, z glavami.

Razdelnik izdatkov, mal.

Sejni zapisnik.

2. Razne tiskovine.

Izvečki hranilnih vlog.

posojil.

naloženega denarja.

tekočega računa.

deležev.

Računski zaključki za kreditne zadruga.

Računski zaključki za gospodarske zadruga.

Obračun električnega toka za števce.

Obračun električnega toka na paušal.

Račun toka za števce.

Račun toka za paušal.

Ustanovni zapisnik.

Dolžna pisma.

Prošnje za posojilo.

Obračun vloge.

Obračun posojila.

Opomin za obresti.

Pristopna izjava.

Denarni listek.

Izkaz invalidskega davka.

Izkaz za rentnino.

Izkaz za neposredne pristojbine.

Prošnja za registraciju zadruge.

Prošnja za vpis novih članov, načelstva in spremembo pravil.

3. Blok.

Blok prejemkov.

Blok izdatkov.

Skadencna knjiga za menice.

Obrestne tabele.

Odpoved deležev.

Indeks.

Knjižice za vloge.

Knjižice za posojila (delež).

Knjižice za tekoči račun.

Vezave knjig po naročilu. Dobe se vezane knjige računskih zaključkov.

Kuverti, pismen in konceptni papir, štambiljke za firmo, poštnino in pristojbine.

Vabilo na

redni občni zbor

Zadružna elektrarne Fram, registrirane zadruge z omejeno zavezo

ki se vrši v nedeljo, dne 27. junija 1926 ob 4. uri pop. v občinski pisarni pri g. županu Potočniku s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1925.
3. Slučajnosti.

V slučaju, da ne bi bil občni zbor v napovedanem času sklepčen, se vrši ravno-
tako in s istim dnevnim redom eno uro poz-
neje drug občni zbor, ki je sklepčen ob
vsakem številu navzoćih zadržnikov.

Fram, dne 7. junija 1926.

Načelstvo.

Vabilo na

XIX. redni občni zbor

Kmećke hranilnice in posojilnice u Št. Jurju ob juž. žel.

ki se vrši v nedeljo, dne 30. maja 1926 ob 14. uri v zadružni pisarni s sledećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obćnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1925.
5. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob doloćeni uri ne bi bio sklepćen, se vrši u smislu § 35 zadruž-
nih pravila pol ure pozneje istotam drugi
obćni zbor s istim dnevnim redom, ki sklepa
ob svakom številu navzoćih zadržnika.

V Št. Jurju ob j. ž., dne 9. maja 1926.

Načelstvo.

Okrajna posojilnica u Reškom

ima

redni občni zbor

v svojoj pisarni dne 29. junija 1926 ob 11. uri
dop. s sledećim dnevnim redom:

1. Raćunski zaključek za leto 1925.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Predloži.

Ako ta redni občni zbor ob 11. uri ne
bode bio sklepćen, začne se ob pol 12. uri drugi
obćni zbor, ki bi bio sklepćen ob svakom šte-
vilu članova.

Krško, dne 24. maja 1926.

Načelstvo.

Zadružna elektrarna u Apaćah

ima svoj

redni občni zbor

v forek, na praznik dne 29. junija 1926 ob
3. uri pop. u gostilni Fürst u Apaćah s sle-
dećim dnevnim redom:

1. Odobritev računskega zaključka za leto 1925.
2. Sprememba zadružnih pravila.
3. Pogoji za oddaju toka.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na

obćni zbor

Kmećke hranilnice in posojilnice na Frankolovem

ki se vrši na binkoštno nedeljo, dne 23. maja
1925 ob 9. uri dop. u gostilni Bezenšek na
Frankolovem s sledećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega obć. zbora.
2. Poročilo načelstva o poslovanju u letu 1925.
3. Poročilo nadzorstva o poslovanju u letu 1925.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1925.

5. Volitev jednoga člana načelstva in
jednoga člana nadzorstva.

6. Slučajnosti.

Na Frankolovem, dne 5. maja 1926.

Načelstvo.

Osnova

**Lutrije Ratarske Zadruge za proiz-
vodnju u Vukovaru, odobrena reše-
njem g. Ministra Poljoprivrede i
Voda od 10. aprila 1926. br. 15320-I.**

Cijena srećki jest 100 Din.

Za samo 100 Din može svatko dobiti:

1. Mlin sa magazinom i sporednim
zgradama. Mlinska zgrada na 4 kata
svaki kat 400 m² površine sa uredje-
nim mlinom, kapaciteta 200 q dnevno,
žitnim elevatorom, dizalom za teret,
automatskom žitnom vagon, žitnim
silosom, 4 rezervara za brašno, 1 ka-
men za šrot, rezervoarom za vodu za
rashladjivanje vode (Rieselwerk), saug-
gasmotorom 56—60 HP, svim stro-
jarskim alatima i uredjajem, sa vlasti-
tom elektrićnom rasvjetom, arteškim
bunarom (102 m) sa uvijek dovoljno
vode, velikom šupom za ugljen, šu-
pom za drva, pomoćnom kuhinjom,
tri zidana svinjca sa ljetnom kuhinjom.

2. Kuća u glavnoj Filipovićevoj
ulici 31a u Vukovaru.

3. Kuća u glavnoj Filipovićevoj
ulici 31b u Vukovaru.

4. Gradilište 800 m² isto u glavnoj
ulici uz kuću 31b.

5. Gradilište 750 m² na glavnoj
ulici uz kuću 31a.

6. Kuća u Gundulićevoj ulici 53 u
Vukovaru.

7. Kompletna velika krunjaća sa
motorom 6 HP.

8. Dinamo 3 HP.

9. Filter za ulje.

10. Centrifugalna Garvens (Saug-
Druck) pumpa.

11. Rućno duplo dizalo za 3 kata.

12. Specifićna (kvalitetna) vaga za
pšenico, najmodernijeg sistema.

13. Kompletan dućanski namještaj.

14. Sijaćica za pšenicu i djetelinu.

15. Sijaćica za kukuruz.

16. Adiator sprava za računanje.

Zgodici u nekretninama predaju se dobit-
nicima bez tereta.

Kod ove lutrije ne ubira država nikakove
takse od dobitka, pa ovaj ima da plati
samo prenosno pristojbu kao i svaki kupac.

Vućeni će biti samo prodani brojevi.

Neprodani brojevi ne igraju.

Izvučeni brojevi — zgodici — biće oglašeni
u zagrebaćkom »Jutarnjem Listu«, beo-
gradskoj »Politici«, novosadskoj »Zastavi«,
»Deutsches Volksblatt-u«, »Bacsmegeyi
naplo-o« i svim ovomjesnim novinama.

Zrećanje dne 15. septembra 1926

pod državnim nadzorom.

VUKOVAR, maja mjeseca 1926.

Ravnateljstvo Ratarske Zadruge za proizvodnju u Vukovaru.

Srećke se dobe tudi pri Zadružni Zvezi u
Celju. Nabavo našim zadržgama in za-
držnikom toplo priporočamo.